

FINANSINSPEKTIONEN

Konsekvenser av en utvidgad rätt till återköp och överföringar

30 november 2020

INNEHÅLL

FÖRORD	3
SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	5
Uppdraget	5
Genomförande av uppdraget	5
RESULTAT AV KARTLÄGGNINGEN	7
Antal fond- och depåförsäkringar	7
Konsekvenser	9
FÖRDJUPADE UPPGIFTER OM BESTÅNDEN	12
BILAGA 1 FÖRETAG SOM INGÅR I KARTLÄGGNINGEN	15
BILAGA 2 ENKÄTFRÅGOR	16

Förord

Regeringen gav den 16 april 2020 Finansinspektionen i uppdrag att kartlägga konsekvenserna av en utvidgad rätt till återköp av och överföring av värdet i individuella fond- och depåförsäkringar.¹

Finansinspektionen överlämnar här sin rapport.

Stockholm den 30 november 2020

Erik Thedéen
Generaldirektör

¹ Fi2019/03797/FPM (delvis), Fi2020/01803/FPM

Sammanfattning

Vår kartläggning visar att det finns drygt 500 000 äldre individuella fond- och depåförsäkringsavtal med ett kapital om 142 miljarder kronor som i dag inte kan återköpas eller överföras. Det är i huvudsak pensionsförsäkringar, medan kapitalförsäkringar redan har en närmast fri återköpsrätt, oavsett när de har tecknats.

En utvidgad, retroaktiv rätt till återköp och överföring skulle innebära att många av de försäkringstagare som i dag saknar en sådan rätt kan byta försäkringsgivare eller återköpa sin försäkring. En möjlig negativ konsekvens för försäkringstagarna är att flera försäkringsföretag överväger att höja försäkringsavgifterna om en sådan lagändring genomförs. Det är dock troligen svårt att höja avgifterna med tanke på konkurrensförhållandena på marknaden.

Det är ett fåtal företag som står för nästan hela beståndet av försäkringar vars värde inte kan överföras. Det är dessa företag som skulle påverkas mest av en utvidgad rätt till återköp och överföring. Både de försäkringstekniska avsättningarna och de riskkänsliga kapitalkraven skulle öka väsentligt för de företagen, vilket skulle minska solvenskvoterna. Det är dock inget företag som anger att de inte skulle klara solvenskapitalkraven. Effekterna skulle i sin tur påverka ägarna till företagen genom minskat utrymme för utdelningar. Ägarna kan dessutom påverkas genom att värdet av innehaven i försäkringsföretagen kan minska. I de fall ägarföretagen är ömsesidiga försäkringsföretag är det ytterst deras försäkringstagare som påverkas genom en lägre avkastning eller återbäring.

Inledning

Finansinspektionen (FI) har kartlagt hur många fond- och depåförsäkringsavtal som skulle beröras av en utvidgad rätt till återköp och överföring. Vi har också frågat berörda försäkringsföretag om vilka konsekvenser en sådan utvidgad rätt skulle få.

UPPDRAGET

FI har fått i uppdrag av regeringen att kartlägga och sammanställa tänkbara konsekvenser av att det införs en ovillkorlig rätt till återköp av och överföring av värdet i individuella fond- och depåförsäkringar tecknade före den 1 januari 2006 (återköp) respektive den 1 juli 2007 (överföring). En sådan lagändring benämns här ”en utvidgad rätt till återköp och överföring”. Kollektivavtalsgrundade försäkringar omfattas inte.

Uppdraget innebär att FI ska ta reda på hur många äldre, individuella fond- och depåförsäkringar som inte kan återköpas eller vars värde inte kan överföras. Dessutom ska vi kartlägga antalet försäkrade och hur stort försäkringskapitalet är. Avtalen ska delas upp i sådana som har ingåtts före den 1 januari 2000 respektive den 1 juli 2007 (1 januari 2006 för kapitalförsäkringar), samt i privat pensionsförsäkring, individuell tjänstepensionsförsäkring och kapitalförsäkring.² Avtalen ska också delas upp i försäkringar som är premiebetalande, premiefria (fribrev och engångsbetalda) och under utbetalning. I uppdraget ingår även att fråga försäkringsföretagen om vilka konsekvenser de bedömer att en utvidgad rätt till återköp och överföring skulle få. FI ska inte lämna någon egen rekommendation.

Bakgrunden till uppdraget är att riksdagen i ett betänkande den 13 november 2019 uppmanade regeringen att skyndsamt återkomma med ett lagförslag som tydligt skiljer fond- och depåförsäkringar från traditionella livförsäkringar vad gäller de avgifter som företagen får ta ut vid återköp och överföringar.³ I betänkandet anges även att försäkringar tecknade före den 1 juli 2007 bör omfattas av motsvarande regler om rätt till återköp och överföring som senare tecknade försäkringar, om inte avgörande skäl talar emot. Vår kartläggning ingår i beredningen av den frågan.

GENOMFÖRANDE AV UPPDRAGET

FI har genom en enkät ställt frågor till samtliga 17 försäkringsföretag som erbjuder individuella fond- och depåförsäkringar.⁴ Vi frågade om de

2 Den skatterättsliga uppdelningen i pensionsförsäkringar och kapitalförsäkringar är vanlig i dessa sammanhang. Rätten till återköp och överföring har också uttryckliga skatterättsliga begränsningar, se 11 kap. 5 § andra stycket försäkringsavtalslagen (2005:104).

3 I prop. 2020/21:33 föreslås att avgifterna bara ska få motsvara direkta kostnader för den administrativa hanteringen av återköpet eller överföringen och högst uppgå till 0,0127 prisbasbelopp.

4 Enkäten gick ut till 18 företag, men Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) har enbart kollektivavtalade fond- och depåförsäkringsavtal och omfattas därför inte av utredningsuppdraget. Företaget Brummer Life bedrev tidigare verksamhet inom individuell fond- och depåförsäkring men har under 2020 överlätit sitt bestånd och trätt i likvidation. Brummer Lifes knappt 9 000 försäkringar med ett försäkringskapital om cirka 4,4 miljarder kronor per den 31 december 2019 ingår därför inte i rapporten. FI bedömer dock att det inte påverkar resultatet av rapporten utifrån storleken på beståndet.

kvantitativa uppgifter som omfattas av uppdraget. Uppgifterna skulle avse tidpunkten för det senaste årsbokslutet, det vill säga den 31 december 2019. Vi bad också företagen att redovisa hur många försäkringar som endast kan återköpas eller överföras med restriktioner, såsom hälsoprövning. Utöver det har vi frågat företagen om vilka konsekvenser de bedömer att en utvidgad rätt till återköp och överföring skulle kunna medföra för försäkringstagarna, de försäkrade, försäkringsföretagen själva samt företag som har nära förbindelser med försäkringsföretagen.

Alla företagen svarade på enkäten. En lista över företagen som omfattas av uppdraget finns i bilaga 1. De frågor som ställdes med anledning av uppdraget framgår av bilaga 2. Därutöver ställdes vissa frågor om restriktioner för återköp eller överföringar.

Resultat av kartläggningen

Det finns drygt 500 000 äldre individuella fond- och depåförsäkringar med ett kapital om 142 miljarder kronor som i dag inte kan återköpas eller överföras. Det rör sig i huvudsak om pensionsförsäkringar. I stort sett alla kapitalförsäkringar kan återköpas. Om en utvidgad rätt till återköp och överföring införs kan fler försäkringsstagare få möjlighet att återköpa sin försäkring eller byta försäkringsgivare, men det finns en risk för höjda försäkringsavgifter. För försäkringsföretagen blir konsekvenserna störst för ett fåtal företag som har stora bestånd som inte kan överföras. De företagen skulle få en försämrad solvens och minskad lönsamhet.

I det här avsnittet presenteras övergripande uppgifter om antalet försäkringar, försäkrade och försäkringskapital som skulle kunna omfattas av en utvidgad rätt till återköp och överföring. Därefter följer en redovisning av de konsekvenser som försäkringsföretagen bedömer att en sådan retroaktiv rätt skulle innebära.

ANTAL FOND- OCH DEPÅFÖRSÄKRINGAR

Enkätundersökningen visar att det vid utgången av 2019 fanns närmare 1,4 miljoner individuella fond- och depåförsäkringar som hade tecknats före den 1 juli 2007 (pensionsförsäkringar) respektive den 1 januari 2006 (kapitalförsäkringar). Det sammanlagda försäkringskapitalet var knappt 380 miljarder kronor, se tabell 1 nedan.⁵

Tabell 1. Samtliga individuella fond- och depåförsäkringar

	Överför eller återköpbara			Ej överför eller återköpbara		
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ¹		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	125 595	123 405	22 657	196 577	193 657	26 663
Individuell tjänstepensionsförsäkring	34 177	32 207	15 937	321 899	288 976	127 446
Kapitalförsäkring	84 404	81 735	19 920	104 420	101 739	23 880
Summa	244 176	237 347	58 514	622 896	584 372	177 989
Privat pensionsförsäkring	82 609	82 275	10 955	59 544	58 232	19 901
Individuell tjänstepensionsförsäkring	106 750	101 689	33 616	256 026	235 895	77 420
Kapitalförsäkring	115	113	21	452	405	197
Summa	189 474	184 077	44 592	316 022	294 532	97 518
TOTAL	433 650	421 424	103 106	938 918	878 904	275 507

¹⁾ För kapitalförsäkringar avses perioden till och med den 31 december 2005.

⁵ Uppgifterna i rapporten om individuell tjänstepensionsförsäkring inkluderar dock sannolikt ett mindre antal försäkringar som kan vara kollektivavtalsgrundade men som inte har valts genom någon valcentral. Orsaken kan vara oklarheter i informationen från arbetsgivare till försäkringsföretag i samband med tecknandet. FI bedömer dock att eventuell felrapportering av det slaget inte är i sådan omfattning att det påverkar resultaten i rapporten.

Som framgår av tabellen saknas det en rätt till återköp eller överföring för sammanlagt drygt 500 000 försäkringar, fördelat på cirka 189 000 försäkringar som är tecknade före den 1 januari 2000 och 316 000 försäkringar som är tecknade mellan den 1 januari 2000 och den 30 juni 2007. Sett till försäkringskapital rör det sig om 142,1 miljarder kronor som inte kan återköpas eller överföras, varav 44,6 miljarder kronor rör försäkringar som är tecknade under den tidigare perioden och 97,5 miljarder kronor under den senare perioden. Det handlar i stort sett uteslutande om pensionsförsäkringar medan nästan alla kapitalförsäkringar kan återköpas.

Av de pensionsförsäkringar som är tecknade före år 2000 saknar 54,2 procent en rätt till överföring medan motsvarande andel för de som tecknats mellan 1 januari 2000 och den 30 juni 2007 är 37,8 procent. Sett till försäkringskapital saknar 53,6 procent rätt till överföring för den tidigare perioden och 38,7 procent för den senare perioden. De lägre andelarna för den senare perioden speglar att allt fler försäkringsföretag över tid har infört rätt till överföring för framförallt individuell tjänstepensionsförsäkring.

De pensionsförsäkringar som saknar rätt till överföring finns i huvudsak i ett fåtal försäkringsföretag. De företagen har dock även pensionsförsäkringar tecknade före den 1 juli 2007 som kan överföras. Sammanlagt är cirka 74 procent av alla pensionsförsäkringar i vår kartläggning hänförliga till dessa företag.

I uppgifterna om överförings- och återköpbara försäkringar ingår cirka 64 000 försäkringar med ett kapital om cirka 17,5 miljarder kronor som bara kan återköpas eller överföras med restriktioner. Det handlar näst intill uteslutande om pensionsförsäkringar. Ett exempel på restriktion är att hälsoprövning krävs för att värdet av en försäkring ska kunna återköpas eller överföras.⁶ Hälsoprövning är ett vanligt villkor för återköp och överföring av livsfallförsäkringar när det saknas efterlevandeskydd. Villkoret används av försäkringsföretagen för att förhindra så kallat moturval, så att en försäkringstagare vars hälsa försämrats och som tidigare valt bort efterlevandeskydd inte ska kunna återköpa försäkringen eller överföra värdet till en försäkring med efterlevandeskydd. Sådana försäkringar omfattas annars generellt inte av en rätt till återköp eller överföring enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104) på grund av sin art.⁷

Produkten kapitalpension är i tabellen redovisad som privat pensionsförsäkring. Kapitalpension är skatterettsligt en hybrid mellan pensionsförsäkring och kapitalförsäkring som sedan den 1 februari 2007 inte längre kan tecknas. Enligt årsrapporteringen till FI uppgick kapitalet för sådana försäkringar till 17,6 miljarder kronor den 31 december 2019. Huvuddelen av det beloppet är redovisat som ej överförbart. Enligt Skatteverket⁸ är det inte praktiskt möjligt att överföra en kapitalpension eftersom kapitalet då måste överföras till en

6 Av de 17 företagen uppger 15 att de tillämpar villkor om hälsoprövning för sådana försäkringar. En annan typ av restriktion som ett företag tillämpar är att i stället räkna av påförda arvvinster från värdet.

7 Bara försäkringar med ett sparmoment, som har ett positivt tekniskt återköpsvärde, kan återköpas eller överföras. Se 11 kap. 5 § andra stycket och prop. 2006/07:26 s. 30 f. och 51.

8 Se <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/2901.html>.

pensionsförsäkring med följderna att de framtida utbetalningarna blir skattepliktiga. En utbetalning från en kapitalpension är skattefri eftersom försäkringen inkomstskattemässigt räknas som kapitalförsäkring.

Uppgifterna om antalet försäkrade i kartläggningen bör tolkas med försiktighet. Samma person kan ha försäkringar i olika försäkringsföretag, vilket innebär att antal försäkrade överskattas.

KONSEKVENSER

Som framgår ovan finns i stort sett allt försäkringskapital som inte kan återköpas eller överföras i pensionsförsäkringar. Det finns i praktiken alltså redan en utbredd, fri återköpsrätt för kapitalförsäkringar, oavsett när avtalen har ingåtts. Omkring hälften av försäkringsföretagen anger också att de redan medger en generell rätt till överföring för pensionsförsäkringar. Lejonparten av de försäkringar som saknar en sådan rätt finns som nämnts ovan i ett fåtal försäkringsföretag.

Försäkringsföretagens svar på frågorna om konsekvenser för företagen själva av en utvidgad rätt till återköp och överföring återspeglar dessa skillnader. Konsekvenserna av en retroaktiv rätt till överföring blir således störst för de försäkringsföretag som förvaltar ett stort pensionsförsäkringskapital som inte kan överföras. På motsatt vis blir konsekvenserna av en retroaktiv rätt till återköp av kapitalförsäkringar väldigt små eftersom det i stor utsträckning redan finns en sådan rätt till återköp. Därför handlar vår redogörelse för företagens svar främst om det förstnämnda, det vill säga en utvidgad rätt till överföring.

Utöver de konsekvenser som redogörs för nedan skulle en utvidgad rätt till återköp och överföring även innebära att fler försäkringstagare får möjlighet att byta försäkringsgivare eller återköpa sin försäkring. Som har förklarats i avsnitten om restriktioner och kapitalpensioner ovan skulle dock i praktiken inte alla äldre försäkringar omfattas av en sådan utvidgad rätt.

Redogörelsen nedan följer samma struktur som frågorna till företagen.

Konsekvenser för övriga villkor i de försäkringar som i dag inte kan återköpas eller överföras

Flera företag anger att försäkringsavgifterna kan komma att höjas för att kompensera för den minskade lönsamhet som kan bli följderna av att överföringar tillåts i högre utsträckning. Det rör sig i huvudsak om de företag som har stora bestånd av pensionsförsäkringar som är tecknade före den 1 juli 2007 och för vilka de inte tillåter överföring. Företagen anger dock att det utifrån konkurrensförhållandena på försäkringsmarknaden i praktiken kan bli svårt att höja avgifterna.

Inget företag anger att övriga villkor skulle påverkas.

Ett företag som redan tillåter återköp för kapitalförsäkringar som är tecknade före den 1 januari 2006 uppger att försäkringsavgifterna kan behöva höjas om antalet återköp ökar markant. Eftersom i stort sett samtliga kapitalförsäkringar

redan kan återköpas är det dock enligt FI:s bedömning inte troligt att antalet återköp skulle öka markant endast på grund av en utvidgad rätt till återköp och överföringar.

Ett företag uppger att en utvidgad rätt till återköp och överföring kan innebära en oklarhet för försäkringar som har delad förvaltning. Med det avses att det finns två försäkringsgivare för samma försäkringsavtal, där en del av försäkringen innehåller fondförvaltning och den andra traditionell förvaltning. Enligt företaget är det oklart i vilken utsträckning sådana försäkringar skulle omfattas av en utvidgad rätt till återköp och överföring.

Konsekvenser för andra avtal som försäkringstagaren eller den försäkrade har ingått med försäkringsföretaget

Inget företag anger att en utvidgad rätt till återköp och överföring skulle få några konsekvenser för andra avtal. Se dock vad som har angetts om ett eventuellt behov av att höja försäkringsavgifterna ovan samt under rubriken *Konsekvenser för kvarvarande försäkringstagarkollektiv* nedan.

Konsekvenser för andra avtal som försäkringstagaren eller den försäkrade ingått med ett företag som har nära förbindelser med försäkringsföretaget

Inget företag anger några sådana konsekvenser.

Konsekvenser för andra avtal som försäkringsföretaget har ingått med annan part än försäkringstagaren eller den försäkrade

Två företag som har stora bestånd av pensionsförsäkringar för vilka de inte tillåter överföring uppger att en utvidgad rätt till återköp och överföring kan påverka deras avtal med försäkringsförmedlare. Avtalen har nämligen ingåtts under förutsättningen att försäkringarna inte kan överföras, vilket har påverkat den avtalade ersättningen till försäkringsförmedlaren. Båda företagen uppger dock att sådana konsekvenser i första hand kan bli en följd av det pågående lagstiftningsarbetet med förslag på begränsade avgifter för återköp och överföring⁹.

Konsekvenser för försäkringsföretagen

Det är främst det fåtal försäkringsföretag som har stora bestånd av pensionsförsäkringar som inte kan överföras som skulle påverkas av en utvidgad rätt till återköp och överföring. För dessa företag skulle de försäkringstekniska avsättningar och kapitalkrav som följer av Solvens 2-regelverket påverkas.¹⁰ De försäkringstekniska avsättningarna skulle öka på grund av en förväntad minskad lönsamhet för de pensionsförsäkringar som i dag inte kan överföras. Därmed minskar kapitalbasen i motsvarande mån. Samtidigt ökar det risk-

⁹ Se inledningen och prop. 2020/21:33.

¹⁰ Ett av företagen tillämpar inte Solvens 2-regelverket utan övergångsregler för sin tjänstepensionsverksamhet, varför inget riskkänsligt kapitalkrav beräknas och de försäkringstekniska avsättningarna värderas till tillgångarnas värde. Företagets solvenssituation påverkas därför i huvudsak först i samband med att övergångsreglerna upphör den sista december 2022.

känsliga kapitalkravet på grund av att fler försäkringar skulle ingå i beräkningen av kapitalkravet för annullationsrisk.¹¹ Försäkringsföretagens solvenskvot skulle minska med mellan 8 och 30 procentenheter. Hur stor effekten blir beror på hur stor andel försäkringar utan rätt till överföring ett företag har. Inget av företagen bedömer att påverkan skulle bli så stor att kapitalkraven inte skulle kunna uppnås. Ett företag bedömer dock att det kan krävas solvensstärkande åtgärder i form av lägre utdelning för att det ska kunna efterleva en intern riktlinje för solvenskvoten. Ett av företagen framför också att systemfunktionalitet saknas för att hantera en utvidgad rätt till överföring, vilket innebär att investeringar skulle krävas.

Några företag som redan tillämpar en generell rätt till återköp och överföringar anger att även deras solvenssituation kan försämrans om en utvidgad rätt till återköp och överföring leder till en högre flyttaktivitet på marknaden. Det skulle nämligen kunna innebära högre försäkringstekniska avsättningar till följd av en förväntad lägre lönsamhet för företagens befintliga försäkringsavtal.

Konsekvenser för företag som har nära förbindelser med försäkringsföretagen

Den minskade kapitalbasen i vissa företag (se ovan) kan leda till att värdet av dessa företag sjunker i den mån de inte kan kompensera effekten genom exempelvis högre försäkringsavgifter. Värdeminskningarna kan enligt företagens beräkningar uppgå till en dryg tiondel av företagets kapitalbas, vilket drabbar företagets ägare. I de fall ägarna utgörs av ömsesidiga försäkringsföretag påverkas ytterst ägarföretagens försäkringstagare genom lägre avkastning eller återbäring. Eftersom solvenssituationen försämrans för företagen minskar också utrymmet för utdelningar, vilket påverkar hela de företagsgrupper som försäkringsföretagen ingår i.

Som framgår under rubriken *Konsekvenser för försäkringsföretagen* ovan uppger även några företag som redan tillämpar en generell rätt till återköp och överföringar att de kan få en försämrad solvenssituation. Även i dessa fall kan utrymmet för utdelningar till ägarföretagen minska.

Konsekvenser för kvarvarande försäkringstagarkollektiv

Inget företag uppger några andra väsentliga konsekvenser för kvarvarande försäkringstagarkollektiv än att försäkringsavgifterna kan höjas. Flera företag anger emellertid, som tidigare har nämnts, att det av konkurrensskäl kan vara svårt att höja försäkringsavgifterna.

Det kan noteras att inget företag anger att kvarvarande försäkringstagarkollektiv skulle drabbas genom en övervältring av kvarstående anskaffningskostnader hänförliga till försäkringstagare som väljer att överföra eller återköpa sina försäkringar. Enligt FI:s bedömning beror det på att anskaffningskostnaderna för avtal som har tecknats för mer än tio år sedan nu bör vara amorterade.

¹¹ Denna effekt motverkas dock något av att kapitalkravet blir lägre för marknads- respektive kostnadsrisk samt genom diversifieringseffekter.

Fördjupade uppgifter om bestånden

Här redovisas fördjupade kvantitativa uppgifter om försäkringarna i kartläggningen uppdelat i kategorierna premiebetalande försäkringar, premiefria försäkringar och försäkringar under utbetalning.

Premiebetalande försäkringar

Med premiebetalande försäkring avses att minst en inbetalning skett under sista kvartalet 2019 (vid månadsinbetalning) respektive under 2019 (vid årsbetalning). Om ingen ytterligare premie betalats vid tidpunkten för enkätens besvarande, och inte heller ska betalas, räknas försäkringen i stället som ett fribrev.

Tabell 2. Premiebetalande försäkringar

Överför och återköpbara ¹						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	5 339	5 325	1 467	11 263	11 218	2 774
Individuell tjänstepensionsförsäkring	513	512	1 173	27 095	26 253	31 412
Kapitalförsäkring	28 596	28 078	6 355	44 860	43 833	10 430
Summa	34 448	33 915	8 995	83 218	81 304	44 616
Ej överför eller återköpbara						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	8 058	8 052	1 723	7 966	7 961	1 840
Individuell tjänstepensionsförsäkring	6 165	6 123	4 593	19 894	19 526	18 125
Kapitalförsäkring	0	0	0,0	0	0	0,0
Summa	14 223	14 175	6 316	27 860	27 487	19 965
TOTAL	48 671	48 090	15 311	111 078	108 791	64 581

¹) I överförings- och återköpbara ingår cirka 5 700 försäkringar (i huvudsak individuell tjänstepension) med ett kapital om cirka 4,6 miljarder kronor som endast är återköp- eller överföringsbara med restriktioner.

²) För kapitalförsäkringar avses perioden till och med den 31 december 2005.

Av de premiebetalande privata pensionsförsäkringarna saknar 60,2 procent av försäkringarna som är tecknade före år 2000 en rätt till överföring. Motsvarande andel för de som har tecknats mellan den 1 januari 2000 och den 30 juni 2007 är 41,4 procent. För individuella tjänstepensionsförsäkringar är skillnaden större mellan tidsperioderna, 92,3 procent respektive 42,3 procent. Sett till försäkringskapital är andelarna något lägre.

Premiefria försäkringar

I begreppet premiefria försäkringar inkluderas förutom fribrev även engångsbetalda försäkringar.

Tabell 3. Premiefria försäkringar

Överför och återköpbara ¹						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	96 526	94 717	17 720	162 625	160 395	20 762
Individuell tjänstepensionsförsäkring	26 895	25 242	10 963	261 141	232 523	77 839
Kapitalförsäkring	54 138	52 034	13 043	57 285	55 754	12 552
Summa	177 559	171 993	41 726	481 051	448 672	111 153
Ej överför eller återköpbara						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	54 706	54 529	6 807	26 886	26 742	8 118
Individuell tjänstepensionsförsäkring	74 050	70 223	21 051	192 994	176 291	50 623
Kapitalförsäkring	14	14	4	54	53	37
Summa	128 770	124 766	27 862	219 934	203 086	58 778
TOTAL	306 329	296 759	69 588	700 985	651 758	169 931

¹) I överförings- och återköpbara ingår cirka 50 000 försäkringar (i huvudsak individuell tjänstepension och privat pension) med ett kapital om cirka 10,5 miljarder kronor som endast är återköp- eller överföringsbara med restriktioner.

²) För kapitalförsäkringar avses perioden till och med den 31 december 2005

Av de premiefria privata pensionsförsäkringarna saknar 36,2 procent av försäkringarna tecknade före år 2000 en rätt till överföring. Motsvarande andel för de som har tecknats mellan den 1 januari 2000 och den 30 juni 2007 är 14,2 procent. För individuella tjänstepensionsförsäkringar är andelarna 73,4 procent respektive 42,5 procent. Sett till försäkringskapital är andelarna något lägre förutom för privat pensionsförsäkring för den senare perioden.

Försäkringar under periodisk utbetalning

Tabell 4. Försäkringar under periodisk utbetalning

Överför och återköpbara ¹						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	23 730	23 363	3 470	22 689	22 044	3 127
Individuell tjänstepensionsförsäkring	6 769	6 453	3 801	33 663	30 200	18 195
Kapitalförsäkring	1 670	1 623	522	2 276	2 152	898
Summa	32 169	31 439	7 793	58 628	54 396	22 220
Ej överför eller återköpbara						
	Avtal före den 1 jan 2000			Avtal 1 jan 2000 – 30 jun 2007 ²		
	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr	Försäkringar	Försäkrade	Försäkringskapital, Mnkr
Privat pensionsförsäkring	19 845	19 694	2 425	24 691	23 530	9 944
Individuell tjänstepensionsförsäkring	26 535	25 343	7 972	43 138	40 078	8 672
Kapitalförsäkring	101	99	16	398	352	160
Summa	46 481	45 136	10 413	68 227	63 960	18 776
TOTAL	78 650	76 575	18 206	126 855	118 356	40 996

¹) I överförings- och återköpbara ingår cirka 8 600 försäkringar (i huvudsak individuell tjänstepension) med ett kapital om cirka 2,5 miljarder kronor som endast är återköp- eller överföringsbara med restriktioner.

²) För kapitalförsäkringar avses perioden till och med den 31 december 2005

Av privata pensionsförsäkringar som är under periodisk utbetalning saknar 45,5 procent av de som är tecknade före år 2000 en rätt till överföring medan motsvarande andel för de som har tecknats mellan den 1 januari 2000 och den 30 juni 2007 är 52,1 procent. För individuella tjänstepensionsförsäkringar är andelarna 79,7 procent respektive 56,2 procent. Sett till försäkringskapital är andelarna något lägre förutom för privat pensionsförsäkring för den senare perioden.

Det är framförallt för försäkringar under periodisk utbetalning som det förekommer att kapitalförsäkringar inte kan återköpas, denna andel uppgår till cirka 11 procent. FI:s bedömning är att det beror på att dessa kapitalförsäkringar kan vara så kallade kapitallivräntor under utbetalning och utan efterlevandeskydd, där företaget inte medger återköp ens mot hälsoprövning. Det rör sig dock om relativt få avtal.

Bilaga 1 Företag som ingår i kartläggningen

Följande 17 försäkringsföretag erbjuder individuella fond- och depåförsäkringar och har besvarat FI:s enkät:

AMF Pensionsförsäkring AB
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)
Folksam ömsesidig livförsäkring
Futur Pension Försäkringsaktiebolag
Försäkringsaktiebolaget Avanza Pension
Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ)
Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)
Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ)
Movestic Livförsäkring AB
Nordea Livförsäkring Sverige AB
Nordnet Pensionsförsäkring AB
PP Pension Fondförsäkring AB
SEB Pension och Försäkring AB
SPP Pension & Försäkring AB (publ)
Swedbank Försäkring AB
Svensk Handel Fondförsäkring AB

Bilaga 2 Enkätfrågor

Utöver inhämtande av de kvantitativa uppgifter som presenteras i rapporten och vissa kompletterande frågor kring restriktioner ställdes följande frågor till försäkringsföretagen med anledning av uppdraget:

1. Hur kan övriga villkor i de fond- och depåförsäkringsavtal som i dag inte kan återköpas eller överföras komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för sådana avtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007?
2. Hur kan andra avtal som försäkringstagaren eller den försäkrade har ingått med försäkringsföretaget komma att påverkas om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras?
3. Hur kan andra avtal som försäkringstagaren eller den försäkrade har ingått med ett företag som har nära förbindelser med försäkringsföretaget komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras?
4. Hur kan andra avtal som försäkringsföretaget har ingått med annan part än försäkringstagaren eller den försäkrade komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras?
5. Hur kan försäkringsföretaget komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras, exempelvis i fråga om ökade kapitalkrav?
6. Hur kan företag som har nära förbindelser med ett försäkringsföretag komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras?
7. Hur kan kvarvarande försäkringstagarkollektiv (alternativt försäkradekollektiv) komma att påverkas av om det skulle införas en ovillkorlig rätt till återköp och rätt till överföring för de fond- och depåförsäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2006 respektive 1 juli 2007 och som i dag inte kan återköpas eller överföras?

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se